

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Víctor Masriera Vila (1875 – 1938)

**Pedagog de l'Art
Mestre en la didàctica del Dibuix**

(Anàlisi de la seva metodologia)

Esteve Prat Paz

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) i a través del Dipòsit Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX ni al Dipòsit Digital de la UB. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX o al Dipòsit Digital de la UB (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) y a través del Repositorio Digital de la UB (diposit.ub.edu) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR o al Repositorio Digital de la UB. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR o al Repositorio Digital de la UB (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service and by the UB Digital Repository (diposit.ub.edu) has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized nor its spreading and availability from a site foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service or to the UB Digital Repository is not authorized (framing). Those rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

APÈNDIX DOCUMENTAL CARTES

Córdoba 17-XII-1932

Estimadíssims fills: Cuatre ratlles
per dires qe he escrit molt de
subent pogut donar-vos. M'ha
rebut el President organitzador i
m'ha portat en un dels molts hotels
donant-me una habitació molt bona.
Després he anat comissió a visi-
tarel. Demostrem tots els meus
joves qe tenim la ventura.
He anat vegetació amb el president
de la Societat Nacional qe es a
sevilla. Després he anat a un cafè
ont m'han presentat molts gent i
cap a donar la conferència. Esper

L. I CARTA DES DE CÓRDOBA AL SEU FILL I NORA A BARCELONA, 17 -
XII - 1932. EXPLICA LA CONFERÈNCIA QUE HI DONÀ
(continua fins la pàgina 130)

tu a ha fet en un tentiu que te el
 Conservatori de Múnic. Estaba ple de
 gent. Els coneixements al ha retornar
 pedagògic ja son de 500, adonés hi
 habia els alumnes de la Orquestra i molts
 altre gent. Hi hegut Oult en
 l'unione mi ha exultat feroçmen-
 tament i mi son aplaudit Oult
 seguidament hepis si un beca l'espero
 he donat la llicènci a un jove de
 Múnic, repetintse la ocasió.

Mira D'important que hebin estat
 en el Gran Curs ~~de~~ el primer any
 i que avans el hebin conegut a casa
 n' Fulveta esta començant amb un Professor
 de Dibuix de Arts i Oficis ojet me
 ha portat ja i mi portarà sena a veure
 tot hi de l'acadèmia! La D'important es un
 gran autoritat de mi i a tots els

Me troço levomem los meus ohus. Faltan
 val denouar un anet de 15 hris cada
 moment de detunia puij actualment un
 conferenci ohe d'opertur. Ha mureit
 lo ze ja' un jorohu.

Deu'is fa'ir lo chusum jao en
 Hapis Ono rindia. Puro vortu
 tillant exp a Modint. No amie' a
 Granada puij no vull fer tot trape
 i ademes Ono yelatin temps si vull
 vortu el 21 exp a Bueloun.

Adies lones Ono no vos emie mes
 ven el 21.

Vouj a plagar puij es d'aver lo mar
 al llet puij denoi a los 9 ja' un vintia
 a barrar i vull darun fressa que'
 m coure' Onelt

Adensim vos abusom Onelt
 entret vortu puij

Victoer

TRANSCRIPCIÓ

Córdoba 17 – XII – 1932

Estimadíssims fills; quatre ratlles per dirvos que he arribat molt be havent pogut dormir bastant. M' ha rebut el president organitzador i m' han portat en un dels millors hotels donanme una habitació molt nova. Deseguida han vingut comisions a visitar-me, demostrantme tots los grans jerros que tenim de rentarme.

He dinat vegetarià amb el president de la Secció Normal que es a Sevilla. Después hem anat a un café ont m' han presentat mes gent i cap a donar la conferencia. Aquesta se la fet en un teatre que te el conservatori de música. Estabe ple de gent. Els? a la setmana pedagógica passa de 500, además hi habian els alumnes de la Normal i mol altre gent. Hi hagut molt entusiasme ...? han escoltat fervorosament i si ha aplaudit molt? després d' un bon descans he donat la llissó a un grup de nois, repetinse la ovació.

Una Inspectora que habia estat en el meu curs en el primer any i que avans l' habia conegut a casa n' Zulueta está casada amb un Professor de Dibuix de Arts i Oficis? que ha parlat ja i m' portarà demá a veure tot lo de Cordoba. La Inspectora es una gran entusiasta de mi i a tots els hostes recomanen les meves obres. Tothom vol demanar un curset de 15 dies ...? de Dibuix, puig? una conferencia o bé d' aperitiu. Ha succeït lo que ja 'm pensaba.

Demá 's faci la clausura pero en Llopis no vindrà. Penso sortir dilluns cap a Madrid. No aniré a Granada puig no vull fer? i ademes no? si vull sortir el 21 cap a Barcelona.

Adiós bonics si no vos escric mes será el 21.

Vaig a plegar puig es hora de anar al llit puig demá a les 9 ja' m vindran a buscar i vull dormir forca que' m convé molt.

Adéu-siau vos abraza molt estret vostre pare

Víctor.

Madrid 28-I-1933.

Estimatíssims fills Ramon i Nora:
 Vaig rebre vostres lletres del 23.
 Jo estic molt bé i content perquè estic
 vaig donar la conferència a l'Ateneu "La clar-
 ividència del Greco" que fou un complet èxit.
 Va començar abans el dia amb una gran nevada
 de i un fet tremend. Si hagués pogut
 l'honrar més però ja he permès que m'hi
 gis hi aniria. Doncs, malgrat tot, fou
 molta la gent que hi anà. La gran sala
 quedava quasi plena. Agraïtíssimament, més
 mes de tots els altres que he donat. A tot
 l'horari fou una gran impressió. És que es
 completament d'un altre tipus de lo que he
 fet anteriorment. Aquesta està concebuda
 com a obra d'art. Ont el raonament
 es necessari (penso que queda tota molta tra-
 cada) on ella està ^{penetrant} els contrastos.
 A més està completament vinclosada
 amb les pregones que són les de ~~Caradec~~
 celbes, i fragments dels ~~mat~~ alguns dels
 moters. Per agraïment la vaig escriure.
 Vaig fer una lectura molt estudiada, que
 resulta molt expressiva, amb la ensenya de
 105974,04

L. II CARTA PERSONAL DE VÍCTOR MASRIERA, DES DE MADRID, A 28 DE
 GENER DE 1933 DESTINADA AL SEU FIL I NORA A BARCELONA. EXPLICA
 LA CONFERÈNCIA QUE DONÀ A L' ATENEU DE MADRID, "LA
 CLARIVIDÈNCIA DEL GRECO".
 (continua fins la pàgina 136)

interveni a cada cas. Estic content perquè
així m'obee un corral que tinc de recavar
i que'm donaria molt més èxit.

Així m'agrada per empenyer una altra cosa
que per mi està molt important - El pri-
mer número del Butlletí del Kurs de Dubuix.
Vull fer una cosa que realment sigui original.
De corral sense llegir i veig que veull
dir. Així m'ha de portar al problema de
la presentació gràfica. Així a sobre de
resoldre el líber que ja tinc mitjà fet.

Es molt interessant que tu parles dels
de Patèstia, així es un bon símptoma. No tan-
doni veure en desparture el cotolà-massa.
I desparture, naturalment, ple de mal-humor.
Però de les botures a veure una depuració o per
la menys s'acabaria la covardia. En Patèstia
i Rocca han estat correctes. Si no ho està ve-
tament en ser un desencanyat dels que troven
que no han tingut compases i de que no es posi-
ble fer res; Tan bonic que hauria regit per un
exercit amb tot el jovent de Catalunya com ell
hauria imaginat.

Per altra banda, el jovent amb contacte amb
la Biblioteca del Steiner i veure les obres
modernes de filosofia, t'ho donaria molt

suggestions i te'incitaven a la publicació de l'ob-
 ra. El veure lo que fan els altres, estimava
 la revolució de lo propi. Ademés si consideres
 la darrera producció, veus que tu vas més
 enllà, el compromís sempre satisfà me,
 que tenia el dubte de si un altre també hi
 ha arribat, en cas que el merit per tu fa
 de el merit, per ignorar-lo.

Acabo de rebre un tomet de la Federació
 Internacional de Zurich ^{de professor de Dibuix} donant comp-
 te de treballs presentats a un Congrés inter-
 nacional de's celebrat l'any passat. No
 es possible tre'ores històrics sin' per vol-
 tas de la vida d'una aquells infelissos.
 Estar plens de confusions i per fi amb
 el vanguardisme a l'art i l'el desgevell
 pedagògic actual assabon a una in-
 coherència absoluta. El llibre ~~de~~
 dona una bona idea de com està
 Europa, les nocions culturals d'
 Europa, en pedagogia del Dibuix.
 No obstant la Junta per Ampliar

d'estudis, trobaré molt notat i jo
 hi anés a orientarme. Per aixó l'únic
 camí es fer coses artístiques qe interessen per
 la forma qe portin els joves qe
 un creu vitals.

Aden meus, veig a flegir p'm
 un excusos a en Frederic
 Heben un fort abra de votre pare

Victor

P.D. Ramón, si no heu rebut denús ce-
 bes avint una nota del Crèdit donant el
 saldo del nostre compte corrent, ^(hi 31 deembre) envieu-la
 enunt M'erriguis. Serent saber com estahn
 se fouts. Per ls operacions fetes el Gener te
 de l'heretia 570 pts.

TRANSCRIPCIÓ

Madrid, 28 – I – 1933

Estimadíssims fills Ramon i Rosa:

Vaig rebre vostres lletres del 23.

Jo estic molt be i content perquè ahir vaig donar la Conferència a l'Ateneu "La clarividència del Reco" que fou un complet èxit.

Va compensar ahir el dia amb una gran? i un fet trement-ho. Si hagués pogut l' horari suspès puig feda.....? que ningú hi mirin. Doncs, volgut tot, fou molta la gent que hi ena. La gran sala petita casi plena. Agradà visiblement molt mes que totes les altres que he donat. A tothom feu una gran impressió. I es que es completament d' una altre tipus de la que he fet anteriorment. Aquesta está concebuda com a obra d'?. On el raonament es accessori (....., ja que esta tota molt travada) En ella estan pensats els contrastos. Además está completament sincronitzada amb les projeccions que son 24 de suardes cèlebres i? de alguns dels mateixos. Per? la vaig escriure. Vaig fer una lectura molt estudiada, que resultà molt expressiva, amb la dicció ? que convenia a cada cas. Estic content perquè això m' obre un camí que tinc que moure ? i que' m donarà molt més d' èxit.

Això m' anima per emprendre una altra cosa que per mi es també molt inquietant. El primer número del Butlletí del Curs de Dibuix. Vull fer una cosa que realment sigui artística. Que causi? Llegir-lo 's vegi lo que vull dir. Això s' ha de portar al problema de la presentació gràfica. Així acabaré de resoldre el llibre que ja tinc mig fet.

Es molt interessant lo que tu Ramón dius de Palestra, aixó es un bon síntoma. No tardarán gaire en despertar-se el català-massa. 'S despertarà?, ple de mal humor. Pero de les batusas? vindrà una decepció a que la menys s' acabarà la cobardia. En Batista i Roca deu estar esverat. Si no ho está no tardarà en ser un desenganyat dels que t....? que no han sigut capasos i de que no es posible fer res, ¡ Tan bonic que hauria sigut fer un exercit amb tot el jovent de Catalunya com ell havia imaginat !

Per altre banda, el p.....? amb la Biblioteca de l' Ateneu i veurer les obres modernes de filosofia, ' t donarà moltes sugestions i t' invitaran a la publicació de lo teu. El veure lo que fan els altres, estimula la realització de lo propi. Además si coneixent la darrera producció, veus que tu vas mes enllà, el comprovarho sempre satisfà mes que tenir el dupte de si un altre també hi ha arribat, encara que el mérit per tu fore el mateix, per ignorarho.

Acabo de rebre un tomet de la federació Internacional de Zurich de profesor de Dibuix donant compte de treballs presentats l' any passat. No es posible ...? mes disbarats ni pocasoltes de les que dieun aquells infelissos. Estan plens de confusions i per fi amb l vanguardisme es art, i ' l desgavell pedagogic actual arriban a una incoherencia absoluta. El llibret dona una bona idea de com està Europa, las nacions cultísimas ? l' Europa, en pedagogia del Dibuix. No obstant la Junta per Ampliacions d' estudis, trobaria molt natural que

jo hi anés a orientarme. Per aixó l' únic camí es fer cosas artisticas que interesin per la forma que porti els germens que un eren vitals?.

Adeu macos, vaig a plegar fins vaig escriure a en Frederic.

Rebeu un fort abrás de vostre pare

Víctor

P.D. Ramón, si no has rebut diners, rebreu aviat una nota del Crèdit donant el saldo del nostre compte corrent (fins 31 de desembre), envieuemela cuand l' etinguís. Necesito saber com estava de fondos. Per les operacions fetas el Gener te de haberhi 670 pts.

Madrid 10 Octubre 1933.

Estimatíssim fill: he rebut vostra carta del 9.

Contesta desseguida perquè sapiguem que avui he enviat ~~al~~ al Cèntol de Barcelona 1.000 pts. puix n'he tret 250 de la caixa d'estalvis per poder pagar a la impremta.

Lo del segueu estri aixís. Si es venota ara te'ge ver després del 20 d'agost Onas i altres donaríem 4310 pts puix n'inclou la prima que vau pagar per l'Abil. Si vull esperar l'any que ve donaríem ~~4490~~ 4490 pts. però com que hem de pagar la prima d'ara que son 122'25 total s'quarantiam 57'perets - i s'pouen d'esperar fins al 20 d'Abil. Es clar que si es necesi

CAC. 105975.01

L. III CARTA PERSONAL DE VÍCTOR MASRIERA, DES DE MADRID, A 10 D' OCTUBRE DE 1933 DESTINADA AL SEU FIL I NORA A BARCELONA. ELS COMENTA DIFERENTS TEMES
(continua fins la pàgina 144)

tessin diners sempre es podria fer
 un prestat. El licit ~~de~~ hi havia
 4 i 30 i 70. Es clar que alguns d'aq
 tras ho reservava per les seves necessitats.
 Crec que emi moltes reserves a
 encara que hi ha temps per penjar
 hi puing donar un mes de temps
 per pagar la prima que cos se voler
 ferho l'any que ve podria pagarla el
 Novembre.

Avans d'abir en junta general d'
 Associació de Professors i Titulars de Dibuix
 varen ~~nom~~ elegir President. Aquests
 això me han agafat molta opció.
 Es veu que 'm donaria feina per
 això 'm permetria una acció social
 amb els meus companys. Es sempre
 afavoridor que 'm considerin ^{com el de} ~~com~~ tres mèrits
 per servir als professors de Dibuix. Sempre
 donaria impensió de fassa, doncs aquests
 son molt batalladors i estan en inter
 relació amb els alumnes de Belles Arts

que pectanyen a la F.V.E. 2

Per altre costà, he vist a en Blanco
per segona vegada, puig vaig tenir que
esperar que's resolgués la crisi. Sem-
bla (així si molt curiós) que vingui
de la lluna. Medi en parlar amb en
Domé. Sub qui tinc audiència
demonstrada així com amb el Ducat
General. En Mochales a trobat a
en Santullana i l'hi ha parlat del
nosta plet. Ha dit que possiblement
tardarem en resoldreho puig en Domé
te gona projectes per el Blanco Pedro
gosc però que tardarà en portar'lo a
cap. Es mol bé, all que es desiniste no
ho pot fer, ho devia ferge ho farin
els seus enemics enon governin. ¡Pot
ser tingui rabió puig son els ciutics
que poden obligarlos a treballar. El
Santullana li ha aconsellat que
vengui al Ducat General si que ho
finin la convocatòria que el sen
anterior no volge final.

He estat avui llargu estorn amb la màquina d'escriure. Escrivint tot com ho feia al principi no m'altava la mà però després sí. Un altre dia també ho feu.

Després he probat de fer-ho posant els dits regans els Metode je veig com puja posant els dits en les lletres corresponents. He fet exercicis i no ha tallat a saltar. Segurament fent-ho se ho passa. Avui m'he fet bé de el correu de com 's te je fer. He es certió de practicar molt. El metode je tinc 's preocupo mes je tot de la velocitat. Els exercicis je posats per augmentar lleugeresa de dits estan bé. Heu gelou de metode de puja no. En comi començo dient experientia el teclat de memoria, pero no diré com. Pero jo n'he inventat uns exercicis je molt m'ho ha facilitat.

's ven je veig l'estadon a Douvrou el follet explicatiu de la màquina.

~~aptesse de la machine~~
no recordo però veie una para petita

que s'pot aixecar en el casu detés del casu³
 a la esquella. N. tanques el pin ye s'en-
 fonsa ye esta devan i aboix del rodet
 de la cinta de la esquella. Que molts
 gams de dominar la pinj te ye unar molt
 fe.

Ayets últims dies la tensió política
 ha sigut molt forta. Gremis a la
 intervenció de l'Agencia amb l'acte de
 amor - venen en Lescour se han
 eritat molts mojos; pero tot ple-
 gat es ~~una~~, enve ye alemanya,
 una gran decota de la tendencia
 d'esquerra. Los esperas sempre ye
 dan fluiros. Els verdaders republi-
 cans son els socialistas i ho sembl-
 tan perque com a socialistas son fla-
 iros. Fat 'hom ^{desent} esta ~~de~~ oportet
 devant de los proxims eleccions. Fat'
 hom menys els monoguis ye se los
 prometer molt felisos. ¡Venem!

Esta molt fe de lo ye dis so-
 bre la futura Academia. Anbel
 metate ye requises ^{Povoi} arbitaren a

tratar els punts sensibles dels clients.
 Son Posa potria servir molt amb la
 experiència que té del can Dalmau.

El President de la Societat d'Alumnes
 de Belles Arts es corresponal de "The
 Studio" revista d'art anglès, que val
 per una informació de la emulgura del
 Jiluis. M'ha demanat ferri lo referent
 a las dues primeres i Novels.

Las fotografies en general donen
 una idea una millor que altres puim
 ayolment lo sofo. Com que el fixador
 es debil tindrà que portar altre vegada
 en el bany. Com tinguí prou vos lo
 enviare.

Atenc un forte abraçat
 de voste pare
 Víctor

P.D. En L'libros 'en digné que va estar
 3 dies mes a Tossa i que's divertí molt amb
 los alumnes. El viatge el feu amb una altra
 que no coneixiam i amb ella ~~per~~ dormí
 la primera nit a Barcelona.

TRANSCRIPCIÓ

Madrid, 10 Octubre 1933

Estimadíssims fills; he rebut vostra carta del 9.

Contesto desseguida perquè sapiguen que avui he enviat al Crèdit de Barcelona 1.000 ps. Puig n' he tret 250 de la caixa d' estalvis per poder pagar a la impremta.

Lo del segur està així. Si es rescata ara te que ser del 20 d' aquest mes i aleshores donaran 4310 pts puig si inclou la prima que vaig pagar per l' Abril. Si vull esperar l' any que ve donaran 4490 pts, pero com que hauran de pagar la prima d' ara que son 122,25 total's guanyariem 57 pesetes i s' hauria d' esperar fins el 20 d' Abril. Es clar que si es necessitessin diners sempre es podrà fer un prestam. El Crèdit ... hi hauria 4130,70. es clar que alguns d' aquestes les reservaba per les teves mensualitats.

Crec que seria millor ... ara encara que hi ha temps per pensari encara hi puc donar un mes de temps per pagar la primera que cas de voler herho l' any que ve podria pagarla el Novembre.

Avans d' obrir en junta general l' Associació de Professors Titulars de Dibuix varen elegirme President. Aquests xicots me han agafat molta aficció. Es veritat que'm donaran feina pero això 'm permetera una acció social amb els meus companys. Es sempre afalagador que' m considerin com el de mes mèrits per presidir als professors de Dibuix. Sempre donen impressió de forsa, doncs aquets son molt batalladors i estanam interrelació amb els alumnes de Belles Arts que pertanyen a la F.V.E.

Per altre cantó, he vist a Blanco per segona vegada, puig vaig tenir que esperar que's resolgués la crisis. Sembla (aixó si molt carinyós) que vingui de la Lluna. Quedà en parlar amb en Barnés. Amb qui tinc audiència demanada aixis com amb el Director General. En Machado a trovat a Santullano i l' hi ha parlat del nostre plet. Ha dit que possiblement tardaran en resoldreho puig en Barnés te gran projectes per el Museo Pedagogic pero que tardarà en portar' lo a cap. Es molt bó, que es ministre no ho pot fer; ho deixa perquè ho facin els seus enemics cuan governin. ¡ Pot ser tingui rahó puig son els amics que poden obligarlos a treballar. En Santullano li ha aconsellat que vegi al director general i que firmi la convocatoria que el seu anterior no volgué firmar.

He estat avui llarga estona amb la maquina d' escriur. Escrivint tal com ho feia al principi no'm saltaba la a pero després si. Un altre dia ...

Després he probat de fer' ho posant els dits segons el Mètode que vaig comprar posant els dits en les lletres corresponents. He fet exercicis i no ha tornat a saltar. Segurament fet' ho be no passa. Avui m' he fet ben be el carrec de com' s te que fer. Sé que es cuestió de practicar molt. El metode que tinc ' s preocupa mes que tot de la velocitat. Els exercicis que porta per agafar lleugeresa de dits estan be. Tenen quelcom de mètode de piano. En ...

comensa dient aprenquis el teclat de memoria, pero no diu com. Pero jo m' he inventat uns exercicis que molt m' ho ha facilitat.

' S veu que vaig descuidarme a Barcelona el follet explicatiu de la màquina, no recordo perquè serveix una pesa petita que' s pot aixecar en el carro ... del corró a l' esquerra. N' tampoc el piu que s' enfonsa que està devan i abaix del rodet de la cinta de la esquerra. Tinc moltes ganes de dominarla puig te que anar molt bé.

Aquests últims dies la tensió política ha sigut molt forta. Gracies a la intervenció de l' Azaña amb l' acte d' anar a veure en Lerroux se han evitat mals majors; pero tot plegat es encara que ... una gran derrota de la tendencia de esquerra. Les esquerras sempre quedan fluixas. Els verdaders republicans son socialistas i ho resultan porque com a socialistas son fluixos. Tot' hom decent està espantat davant de las pròximes eleccions que se las presenten molt faliscos. !Veurem¡.

Està molt be de lo que dius sobre la futura acadèmia. Amb el mètode que segueixes Ramón arribareu a trobar els punts sensibles dels clients. La Rosa podria servi molt amb l' experiència que te de can Dalmau?

El President de la Associació d' Alumnes de Belles Arts es corresponsal de "T'he Estudio" revista d' Art anglesa que vol una informació de la ensenyances del Dibuix. m' ha demanat faci lo referent a las Escoles primeries i Normals.

Las fotografies en general donen una idea unes millors que altres principalment la ... Com que el fixador era dèbil tinc que posar-les altre vegada en el bany. Cuan tingui proves vos las enviaré.

Adeu una forta abrasada de vostre pare.

Víctor

P.D. En Lluiràs? 'm digué que va estar 3 dies mes a Tossa i que 's divertí molt amb les alamanes. El viatge el feu amb un altre que no coneixíem i amb ella dormí la primera nit a Barcelona.

Madrid, 6 de novembre de 1933.

Estimadíssims fills: vaig rebre la vostra carta del 30. M'alegro que el Multigraph hagi arribat. Lo que no m'agrada tant es lo del constipat. Com també lo del caixal den Ramon. Tindrás d'anar a casa 'l dentista. Amb el fret moltes vegades venen neuralgias, sobre tot si hi han caries. A n' aquí se ha posat a fer molt fret, que naturalment se sent molt mes per ser el primer.

No se si haurás rebut un altre carta meva posterior a la quem contestas. Te la vaig escriure perquè en Frederic m va demanar que li traiguessim la partida de naixement, puig diu que la necessita.

Ell va neixer en l'entresol d'una casa de la Gran Via situada al costat del xanfrà del carer de Bailén a la esquerra anant a la Plassa de Tetuan, l'any 1890 el dia 1 de gener. Lo que t'costi cobratho del Credit

Per fi se ha publicat la convocatoria del Curs. Se ha presentat ja alguns que volen assistiri, entre ells alguns professors de dibuix de la Associació que presideixo. També en el Ministeri han resol donar valides al titol de la Escola de Bellas Arts fins que s'procedeixi a la reorganització d'aquesta. El Consell Nacional de Cultura vol ferho aviat proveint las cátedras vacants, allavors es tindrà a concurs una de Pedagogia del Dibuix. Are ja ls ha entrat al cap que es necessaria. Aixó es lo quem convindria mes, tan per l'augment de sou com per la categoria. Además, expedint titols las Escuelas de Madrid y Valencia es mes facil q ue la de Barcelona no's vulgui quedar enrera i aleshores seria mes facil el trasllat.

Ahir vaig tenir qua deixar la carta. avui poc puc escriure, de manera que no la podré tirar fins demá.

105972,01

Cuand tinguis la partida de naixement d'en Frederic, pots enviarli certificada a 50 rue St Didier Paris 16eme.

Me'n vaig a la Equitativa per fer la rescisió del seguro, tan aviat que cobri faré una transferencia al Crédit de Barcelona de 2.000 pts perque puguis disposar de las de las 4.310 pts quedant además 1.606 pts per las tevas mensualitats i per lo que pugui convenir.

¿Hi ha gaire animació per las eleccions? per aquí molta, las dretas fan tot lo que poden, pero are no se las prometen tan felisas com al principi. Confio que passará lo que sempre ha succut cuand las dretas han gallejat massa, doncs han produit una reacció d'esquerras.

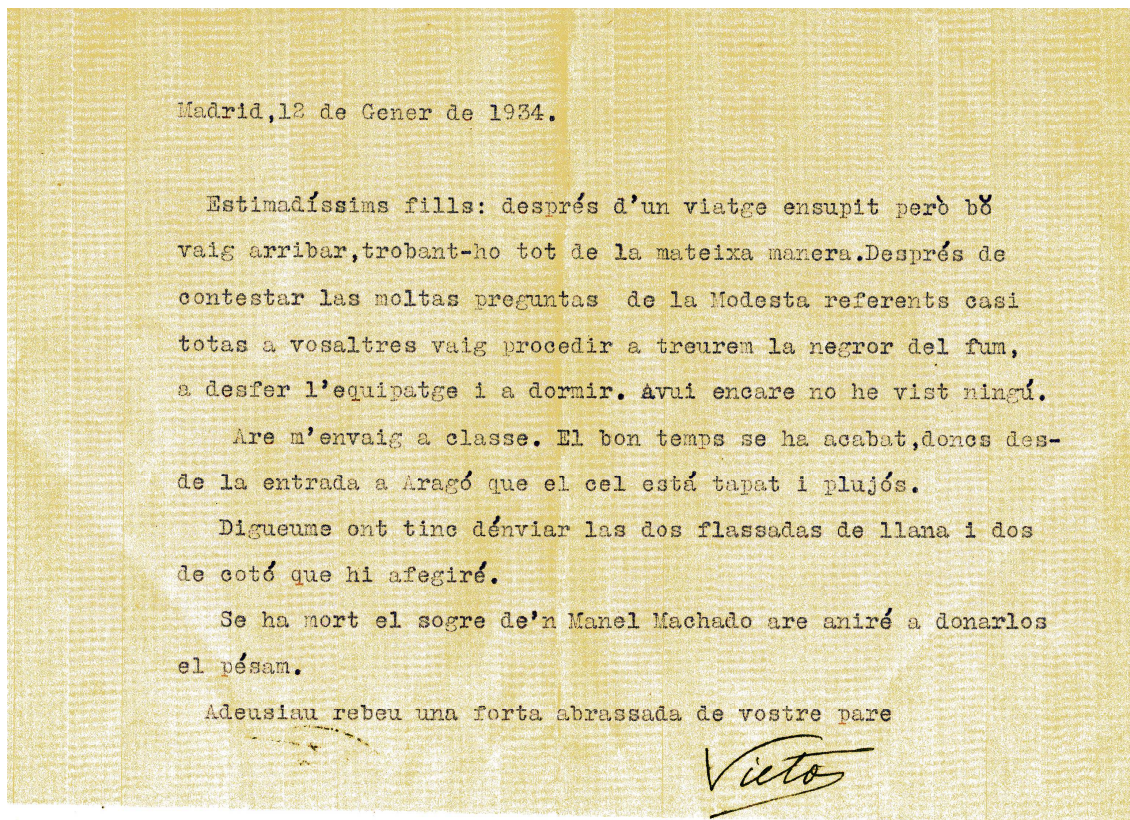
Adeu, rebeu una forta abressada de vostre pare

Vitor

02

4310

L. IV CARTA DES DE MADRID AL SEU FILL I NORA, DE 6 DE NOVEMBRE DE 1933. EXPLICA DIVERSES COSES REFERENTS AL LA SEVA VIDA PROFESSIONAL

L. V CARTA PERSONAL DE VÍCTOR MASRIERA DE 12 DE GENER DE 1934, DES DE MADRID, AL SEU FILL I NORA A BARCELONA

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA (ANC)
Fons *Victor Masriera -famílies Masriera-Ferrer-* (inv. 107)
ANC. CAC 105978

Madrid-10-mars-1935.

Estimadíssim fill:

Vaig rebre la teva carta del 23 de febrer. Molt encertat trobo lo que'm dius de haberte fet dos vestits i de las vostres aventuras en el Ritz. Aixó sempre contrarestrará els perniciosos efectes interns de l'isolament. Jo aquesta setmana n'hi hagut de posar tres vegades l'snoking. El diumenge vaig concorre al ball de las regions al palace ont vaig tenir que fer de vocal del jurat per uns balls del segle XVIII y XIX. En el Casal hem fet tres balls, dos en el domicili social i l'atre en una sala fore. Ahir vag tenir que anar al Liceo andalús compartintlo amb el del Casal. Alguns del dias he ballat, sobretot una nit que vaig ferho molt i no solament no'm vaig canssar gens sino que al final 'm trovabe millor que quand era jove, amb la mes grand lleugeresa. També vaig estar en una festa de la Casa Charra.

L'altre noticia molt satisfactoria que'm donas es la dels dialoges que escrius. M'alegra molt veuret en aquesta etapa de la teva evolució.

Al parlarne tu de las confessions de Rousseau me has fet reviuire un desitj que de molt temps he tingut, de comprarles, cosa que no se perquè no havia fet encare. De Rousseau solament havia llegit "Emilio" Ara estic llegint las célebres confessions. Estic al principi del seccion tono. Aprofite todas las estones que tinc, doncs m'interesa enormement. Res he vist tan humil i tan viscut. Son realment moltíssimas las ensenyances que s'en desprenen, sobre tot els Masriera, que con dius molt be, tenia molts punts de contacte amb la manera de pendres las cosas. I'hi deien misántrop i lo que'l perdía era fer massa cas dels amics. Respecte aquest punt jo he arribat a un punt que tal vegade seré monstruós. Per por al desengany no confio amb ningú i res de bo espero dels meus semblans. No obstant visc content entre ells i el

103 973.04

**L. VI CARTA DE VÍCTOR MASRIERA DES DE MADRID AL SEU FILL I NORA,
10 DE MARÇ DE 1935. COMENTA QUE ESTÀ LLEGINT A ROUSSEAU
(continua a la pàgina següent)**

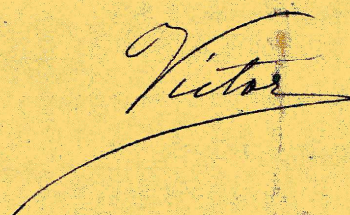
petit alago 'nfa un gran efecte .L'amistad la tinc difusa entre molta gent hi aixó n'omple lo suficient per no sentirme completament sol. Es clar que a Rousseau las grans calamitats li varen venir quand va ser célebre i aquet perill si que no'l tinc pas.

La adressa que'm demanas de'n Frederic es la seguent:
75,rue Fondary. Paris-15.

Jo també mhi escapat de la grip, en cambi la epidemia ha sigut també molt extensa.

Vaic rebre carta de'n Rosendo amb un retratet d'ell i la seva estinada que's diu Tula, pero ell l'hi diu Tuli. ¿No s'equivocarà alguna vegade i l'anomenarà Tila? Diu que's casará aviat per qué no poden viure l'un sense l'altre. Ell me'n diu que li ha enviat una carta meva. En Frederic li ha enviat dibuixos seus. 'm pregunta per tu , per la familia, els Campins i també per en Companys i l'Azaña. En el retrat el meu germá está tan seriós que sembla en Musolini.

Adeu rebeu amb la Rosa una forta abraçada del vostre pare

Madrid-1-novembre-1935.

Sr. Jordi Maragall.

Distingit senyor:

he rebut la seva carta del 30 octubre quan volia escriure per concretar les dates de les meves actuacions en el Seminari de Pedagogia.

Afers urgents en el Ministeri varen fer-me sortir precipitadament de Barcelona a primers de setembre, molt avans de lo que havia projectat. Avans de marxar vaig passar per la Secretaria i biblioteca del Seminari per veure si podia precisar las dates per el curs de Pedagogia del Dibuix, i dels treballs de Seminari. La senyoreta que ue estava allí va dir-me que ue tenia de convinar-ho amb el Sr. Udina, però com que dit senyor no era a Barcelona vaig tenir de marxar sense poder-lo veure.

Fa alguns dies vaig rebre el programa dels cursos, treballs i con-

CAC 213904,000

ferencies del Seminari

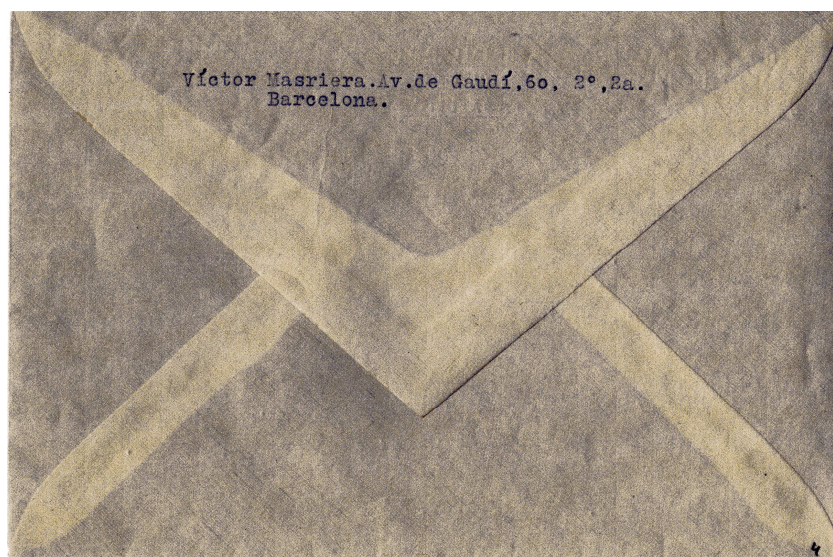
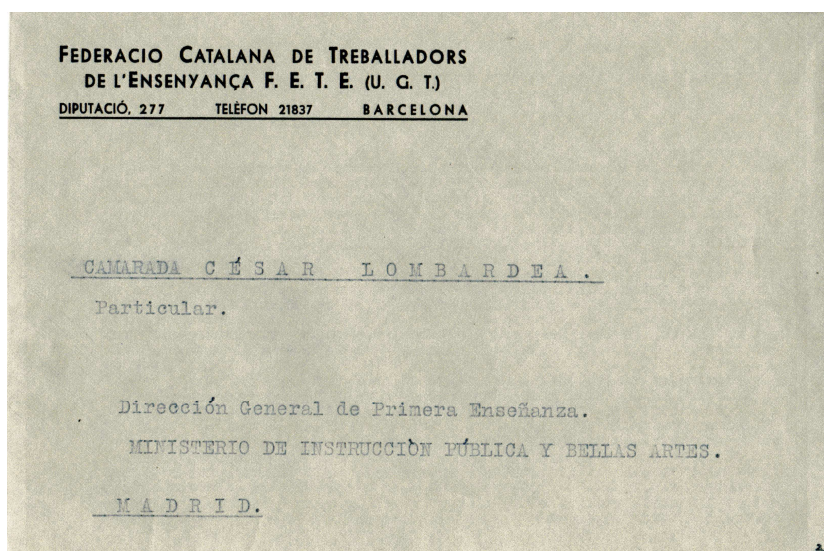
Jo no podré estar a Barcelona fins a mitjans de decembre i podré estar-hi, sense interrupció fins a primers d'abril, perq ue no puc abandonar la direcció del Curs permanent de Dibuix ni la càtedra de Mètodes de la Escola Superior de Pintura Escultura i Gravats de Madrid. Però durant el temps de la meua permanència a Barcelona, podré dedicar-me amb tota extensió i intensitat al curs de Pedagogia del Dibuix i als treballs de Seminari. Per aixó crec que per el primer serán necessaries, per lo menys tres lliçons setmanals ja que havia pensat que, com a mínim, constés de 30 lliçons. Respecte als dies i hores de les meves actuacions poden vostés determinarles en la forma que millor s'acomodi amb el pla de conjunt del Seminari.

En contestar-me li agrahiré què quina procedència tindran els meus deixebles: si serán mestres, professors de dibuix, artistes, etc.

Molt reconegut per les atencions del Seminari de Pedagogia, saludo molt cordalment als seus components i especialment al Doctor Joaquín Xirau a qui desitjo un absolut restabliment de les conseqüències del accident sofert. I posan-me incondicionalment a la disposició del Seminari i de v. li estreny la ma son afm.

02

L. VII CARTA DE VÍCTOR MASRIERA DIRIGIDA A JORDI ARAGALL A BARCELONA, L' 1 DE NOVEMBRE DE 1935, DES DE MADRID, PER CONCRETAR LES DATES PEL CURS DE PEDAGOGIA DEL DIBUIX I TREBALLS DE SEMINARI A IMPARTIR A LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

L. VIII SOBRE D' UNA CARTA ADREÇADA PER VÍCTOR MASRIERA, AMB DOMICILI A BARCELONA, A L' AV. GAUDÍ, 60, A CÈSAR LLOMBARDA, DE LA DIRECCIÓ GENERAL DE PRIMERA ENSEÑANZA, MINISTERIO DE INSTRUCCIÓN PÚBLICA Y BELLAS ARTES DE MADRID (26 D' OCTUBRE DE 1936) ENVIADA AMB UN SOBRE DE LA "FADEJAT" DE BARCELONA, EXPLICANT-LI QUE ESTÀ ORGANITZANT LA SECCIÓ DE PROFESSORS DE DIBUIX I ARTS PLÀSTIQUES" DINS LA "FEDERACIÓ CATALANA DE TREBALLADORS DE L' ENSENYAMENT". HO FEIA PER ORDRE MINISTERIAL DE 29 D' ABRIL DE 1935, QUE EL PERMETIA TREBALLAR A BARCELONA. DEMANA NO PERDRE ELS DRETS ADQUIRITS DE 23 ANYS DE TREBALLS EN EL MINISTERI, ÚNICA FONT D' INGRESSOS DE QUE DISPOSA
(continua fins la pàgina 152)

Barcelona, 26 de octubre de 1936.

Comarada César Lombarda:

Al saludarle efusivamente, permíteme que distraiga, por unos momentos su atención; pero creo mi deber enterarle de los trabajos que en el seno de la Federación Catalana de Trabajadores de la Enseñanza estoy realizando para organizar la Sección de Profesores de Dibujo y Artes Plásticas. En esta ocupo el cargo de mayor responsabilidad por ser uno de los pocos miembros antiguos en Barcelona, pues en 1º de enero de 1931 ingresé en la Asociación General de Maestros, madre de la actual Federación de Trabajadores de la Enseñanza. Por mi especialización, y por el conocimiento que tengo del Profesorado de Barcelona y de sus artistas estoy en condiciones de resolver gran número de problemas delicados que se relacionan con los Sindicatos de: "Pintores y Escultores", "Dibujantes profesionales" y "Decoradores y Bellas Oficinas" cuyo personal nutre, en gran parte, las filas de nuestra Sección. Así como también puedo evitar que con la invasión brusca de nuevos elementos, no se desvie la F.E.T.E. de su verdadero espíritu.

Por una Orden Ministerial de 29 de Abril de 1935, estaba autorizado para trabajar en Barcelona y como consecuencia di un curso en la Universidad. Ultimamente V. habrá recibido una petición del Comité provincial de la F.C.T.E. y otra del Sindicato Nacional de Maestros, Sección de Barcelona, sobre la reforma del Curso Permanente de Dibujo con la creación de una Sección permanente del mismo en Barcelona dirigida y sevída por mí. Pero teniendo en cuenta las actuales circunstancias, solo le pido a V. con el máximo interés, que atendiendo como compañero de la F.E.T.E. la misión que me retiene en Barcelona, como Director General de Primera Enseñanza me favorezca con una autorización para que pueda continuar en esta mi labor, sin

OK 105963,000

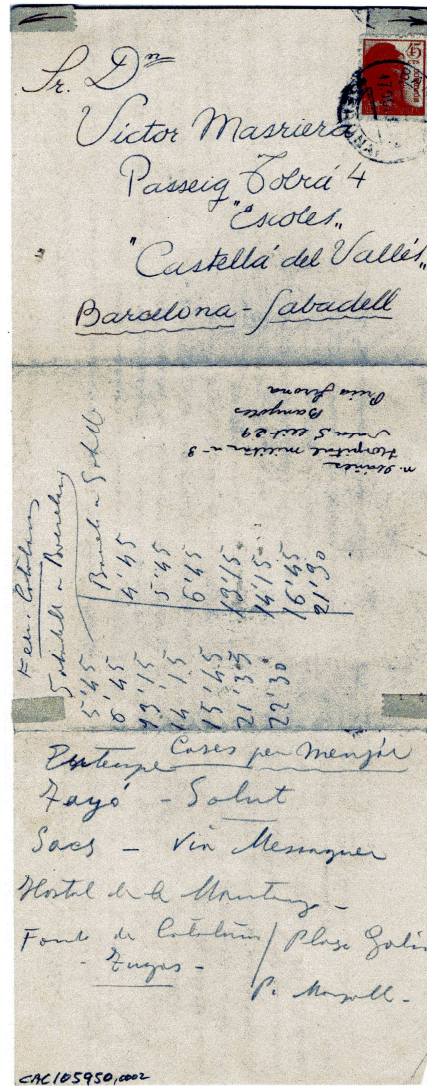
DOCUMENT

perder los derechos adquiridos en 23 años de servicios, ni dejar de percibir mis haberes que constituyen el unico ingreso de que dispongo. Infinita será mi gratitud si me favorece accediendo a mi súplica y grande será mi satisfacción si puedo continuar la labor empezada en pro de nuestra organización.

Vuestro y de la causa proletaria : *[Signature]*

[Faint, mostly illegible text follows, appearing to be a list of points or a continuation of the letter.]

REVERS DEL DOCUMENT

17 d'Octubre de 1938 Banyoles
 Sr. D. Victor Masriera. Castellà del Vallès.

Distingit i ben conegut amic: Bona salut tingueu, conjuntament amb els vostres familiars. De nou plau me escriure-us, amb l'esperansa de trobar-vos ben bé; i del tot allunyat de la dolença qu'últimament teníeu, el mateix que del vostre fill. Me he extranyat no rebre contesta, a la meua datada el dia 8 del prop mes passat, pel que es el meu prou d' desitj, sapigueu, que no he sigut per les distències de cap de vostre. És bona la meua de salut i novament fins l'aspecte habitual. La cama segueix dient bre del quix i molt en breu serà tret, i al volta ja no m' en passarant cap mes i si les ferides m' ho permeten, caminar, en espera de fer el joc de gemoll, cosa però, que no crec realitzable. Este resignat ja em la desgràcia. Este tan escarnida la meua ideologia que resta quasi irreversible a tot. Sols ten un desitj i es el termini de la guerra i intentem de bell nou reorganitzar la meua vida i la dels meus estimats.

Receu la salutació afectiva esa d'aquest amic.
 Marius Jover

105950,0001

L. IX CARTA DE "MARIUS" DES DE BANYOLES, DE 17 D' OCTUBRE DE 1938, DESTINADA A VÍCTOR A CASTELLAR, INTERESSANT-SE PER LA SEVA SALUT. EN EL SOBRE HI HA APUNTADES PER VÍCTOR ADRECES DE DIFERENTS CASES DE MENJAR DE SABADELL, AIXÍ COM L' HORARI DELS FERROCARRILS DE LA GENERALITAT "ELS CATALANS", DE SABADELL A BARCELONA I A L' INREVÉS (transcripció a la pàgina següent)

TRANSCRIPCIÓ

17 d' Octubre de 1938 Banyoles

Sr. Don. Víctor Masriera

Castellar del Vallès

Distingit i benvolgut amic: Bona salut tingueu, conjuntament amb els vostres familiars. De nou plau-me escriure-us, amb l' esperança de trobar-vos ben bo i del tot allunyat de la dolença que últimament teníeu, el mateix que del vostre fill me he estranyat no rebre contesta, a la meva datada el dia 2 del prop mes passat, pel que es el meu fervorós desitj, sapiguer que no ha sigut per dolences de cap de vostès.

Es bona la meva salut i novament tinc l' aspecte habitual. La cama segueix dintre del guix i molt en breu serà tret, tal volta ja no m' en posaran cap mes i si les ferides m' ho permeten, caminar, en espera de fer el joc del genoll, cosa però que no crec realitzable. Estic resignat ja am la desgracia. Està tan escarnida la meva ideologia que resta quasi insensible a tot. Sols tinc un desitj i es el termini de la guerra i intentar a bell nou reorganitzar la meva vida i la dels meus estimats.

Rebeu una salutació afectuosa d' aquest amic.

Marius?